

Pelastuslaitoksen johtokunta 09.12.2020 § 39

§ 39

Pelastuslaitoksen taksat ja maksut

Valmistelijat / lisätiedot:
Pälviä Tuomas

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Ihamäki Veli-Pekka

Johtokunta

- 1
hyväksyy liitteen mukaisen pelastuslaitoksen maksutaksan otettavaksi käyttöön 1.1.2021 alkaen,
- 2
oikeuttaa pelastusjohtajan sopimaan tarvittaessa ei-lakisääteisten tehtävien hoitamisesta perittävän maksun suuruuden tilaajan kanssa.

Käsittely

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupungin hallintosäännön mukaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta päättää pelastuslain sekä muiden säädösten nojalla alueen pelastustoimen päätettäväksi säädetyt taksat ja maksut sekä muut kuin lakiin ja asetuksiin perustuvat taksat ja maksut tehtäväalueellaan Espoon kaupungin valtuuston antamien yleisten perusteiden mukaan.

Pelastuslaitoksen lakisääteiset tehtävät ovat maksuttomia, ellei niitä ole erikseen säädetty maksullisiksi. Pelastustoimen maksuista on säädetty sekä pelastuslaissa että kemikaali- ja räjähdelainsäädännössä.

Pelastuslain perusteella perittävät maksut

Pelastuslaissa 379/2011 on määritetty eräitä suoritteita maksullisiksi siten, että pelastuslaitos voi periä maksun (96 §):

- 1) pelastuslain 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta;
- 2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta;
- 3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Pelastuslain mukaan perittävien maksujen suuruudesta päättää alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa. Alueen pelastustoimen tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää.

Pelastuslain mukaisesti maksut saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta.

Yleistä

Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan (HIKLU) pelastuslaitokset ottivat käyttöön yhdenmukaisen taksan vuoden 2020 alusta alkaen. Vuoden 2020 aikana valmisteltiin yhteistyössä HIKLU-alueen pelastuslaitosten kesken taksan korotusperusteet ja tehtiin teknisiä korjauksia taksan lakiperusteisiin. Taksaa esitetään korotettavaksi kuntien peruspalvelujen hintaindeksin kehityksen perusteella 2,0 % ja lisäksi käytettäisiin jatkossa alaspäin pyöristettyjä tasaeuroja.

Pelastuslain 379/2011 96 §:n mukaisesti taksojen tulee vastata palvelun tuottamisesta aiheutuneita kokonaiskustannuksia. Tämän takia taksojen yhdenmukaistamisessa käytetään HIKLU-alueen halvimman taksan periaatetta. Taksat on laskettu valtakunnallisten ohjeiden ja vakiintuneiden käytäntöjen mukaisesti yhdenmukaisilla määräytymisperusteilla.

Valvontatehtävistä perittävien maksujen määräytymisperusteet

Maksut vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää. Valvontatoimenpiteiden maksu koostuu perusosasta sekä tuntiveloituksesta. Valvontakohteissa perusosa sisältää kaksi tuntia kohteessa tehtyä tarkastustyötä. Kaksi tuntia ylittävältä työajalta peritään tuntiveloitus jokaiselta alkavalta tunnilta. Yhdestä palotarkastuksesta laskutetaan korkeintaan kahden päivän työtunnit (15 tuntia). Asuinrakennuksissa perusosa sisältää yhden tunnin työtä. Tarkastusveloitusten lisäksi ei peritä matkakustannuksia. Alueen sisällä matkat lähimmästä palvelupisteestä ylittävät harvoin 50 km ja asiakkaiden tasavertaisuuden takia ei peritä matkakustannuksia.

Asuinrakennusten yleisestä palotarkastuksesta ei peritä maksua. Asiakkaan pyytämä ylimääräinen palotarkastus on maksullinen. Lisäksi rakennuksen käyttöönottoon liittyvä palotarkastus eli erityinen palotarkastus on pelastussuunnitelmavellisille taloyhtiöille (asuinrakennukset, joissa on vähintään kolme huoneistoa) maksullinen. Muille asuinrakennuksille erityinen palotarkastus on maksuton. Erityinen palotarkastus tehdään, jos rakennusluvan myöntävä viranomainen on lupapäätöksessä edellyttänyt palotarkastusta ennen käyttöönottoa.

Valvontakäynnin työtunnin kokonaiskustannuksen määrittelyssä on huomioitu palkan lisäksi sivukulut (lomaraha + tapaturmavakuutusmaksu + KUEL-

maksu + sosiaalimaksut) sekä vyörytettynä valvontaa tekevän henkilöstön suhteessa pelastuslaitoksen toiminnan yleiskulut (tilat, sähkö, tietoliikenne, hallinto, ajoneuvo- ja polttoainekulut jne).

Kustannuslaskentaa varten on määritelty alueen pelastustoimessa valvontaan käytetyt henkilöresurssit. Tukipalvelujen ja vuokrien, sähkön, kunnossapidon yms. kulut on vyörytetty henkilöstöresurssien suhteessa pääprosesseille. Tällä perusteella laskettiin yhden valvontatoimintaan käytetyn henkilötyövuoden kokonaiskustannus. Yhden henkilötyövuoden tehollisia työtunteja laskettaessa on vuosituntimäärästä vähennetty lomat ja keskimääräiset sairauspoissaolot.

Edellä mainittujen määräytymisperusteiden mukaan vuonna 2020 HIKLU-alueen halvimmaksu valvontamaksuksi muodostui Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontatoiminnan tuntihinta, jonka suuruus oli 49,20 €. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin kehityksen perusteella (+2,0%) korotettu tuntihinta vuodelle 2021 on 2,0% 50,18 € ja pyöristettynä 50,00 €.

Muun lainsäädännön perusteella perittävät maksut

Muussa laissa säädettyjä maksullisia tehtäviä ovat mm. lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) mukaiset kemikaalien vähäisen käytön ja varastoinnin ilmoituksen käsittely sekä tarkastus, valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) mukainen öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastus sekä valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) mukaiset tarkastukset. Lain 390/2005 131 § mukaan pelastusviranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää alueen pelastustoimi noudattaen valtion maksuperustelaissa säädettyjä periaatteita (150/1992). Näiden suoritteiden tuntihinta on sama kuin pelastuslain mukaisten valvontatoimenpiteiden. HIKLU-laitosten kemikaalivalvonnan asiantuntijat ovat määrittäneet edellä mainittuihin toimenpiteisiin kuluva tyypillisen ajan ja hinta on määritelty tämän perusteella. Taksan pohjana oleva tuntihinta ja sen korotusperuste on sama kuin pelastuslain mukaisten valvontatehtävien.

Kuluttajakauppaan hyväksytyjen ilotulitteiden käytöstä tehtävän ilmoituksen käsittelystä ei peritä maksua, jotta kynnys ilmoituksen tekemiseen on mahdollisimman alhainen.

Erheellisten paloilmoitustehtävien maksullisuus

Maksun perimisen edellytyksenä on, että paloilmoitin on aikaisemmin aiheuttanut erheellisen hälytyksen (ERHE) ja alueen pelastusviranomaisen on kirjallisesti kehottanut kohteen omistajaa, haltijaa tai toiminnanharjoittajaa korjaamaan sen. Erheellisistä paloilmoituksista peritään maksu 12 kk aikana tulleen kolmannesta erheellisestä tehtävästä lähtien. Maksu saadaan periä kohteen omistajalta, haltijalta tai toiminnanharjoittajalta.

Maksun suuruus on laskettu määrittämällä:

- ERHE-tehtävien osuudella vyörytetty pelastushenkilöstön työaikakustannukset,
- pelastuslaitoksen polttoainekulut sekä

- tehtävien työtuntien osuudella vyörytetyt sopimuspalokuntien vuosikustannukset.

Tätä laskentamallia on käytetty suurimmassa osassa Suomen pelastuslaitoksia, ja sitä on arvioitu useita kertoja vuoden 2011 jälkeen hallinto-oikeudessa. Laskentamalli on todettu oikein perustelluksi.

Yksittäisen ERHE-tehtävän maksua arvioitaessa voidaan soveltaa Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §. Kyseisen pykälän mukaan yhden tai useamman viranomaisen samanlaatuista suoritteista voidaan määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteen tuottamisesta aiheutuva kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrittäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus.

Keskimääräinen ERHE-kulu saadaan laskemalla vakinaisen henkilöstön ja sopimuspalokuntien kulujen tehtävien työtunneilla painotettu keskiarvo.

Edellä esiteltujen määräytymisperusteiden mukaan HIKLU-alueella halvimaksi erheellisten paloilmoitusten maksuksi vuodelle 2020 muodostui Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen maksu, jonka suuruus oli 1127,94 €. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin kehityksen perusteella (+2,0%) korotettu maksu vuodelle 2021 on 2,0% 1150,50 € ja pyöristettynä 1150,00 €.

Muut maksut

Lakisääteisten tehtävien lisäksi pelastuslaitos voi hoitaa myös sellaisia ei-kiireellisiä tehtäviä, jotka eivät vaaranna hälytysvalmiutta. Tällaisista tehtävistä voidaan periä pelastuslaitoksen maksutaksan mukainen maksu. Näiden maksujen osalta tunti- ja vuokraushintoja tarkastetaan peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen +2,0% mukaan. Taksan rakenne säilytetään ennallaan niin että kalusto- ja henkilöstövuokrausta koskeva osuus on erillisessä liitteessä, joka toimitetaan pyynnöstä vuokraamiseen oikeutetuille tahoille.

Tyypillisiä pelastuslaitokselle esitettyjä tehtäviä ovat mm. erilaiset turvavartioinnit, joista toiminnanharjoittaja on itse vastuussa, mutta hänellä ei ole tarvittavaa osaamista ja kalustoa. Lisäksi pelastuslaitoksella on käytössä sellaista kalustoa, jota voi olla hankala muutoin saada ja jota tällöin voidaan vuokrata asiakkaalle lyhytaikaista käyttöä varten. Vuokraustilanteita syntyy myös tehtävissä, joissa pelastuslaitoksen kalustoa on tarkoituksenmukaista jättää jälkivahingontorjuntakäyttöön, jolloin vahingontorjuntatyö ei keskeydy.

Joissakin tilanteissa pelastuslaitos on oikeutettu korvaukseen vahingonaiheuttajalta, tällöin käytetään maksuperusteena pelastuslaitoksen kiireettömien palveluiden maksutaksaa.

Koulutustapahtumista ja turvavartioinneista voidaan tilaajan kanssa sopia kiinteä hinta tai muu maksuperuste, jolloin pelastusjohtaja vahvistaa hinnan.

Päätöshistoria